

dr Beata Witkowska-Maksimczuk

(e-mail: b.witkowska@ans.pw.edu.pl)

Aksjologia cyfrowego komunizmu **(Axiology of digital communism)**

Abstrakt:

Referat przedstawia próbę zarysowania klasyfikacji aksjologicznej informacji oraz analizuje etyczne postawy wiążące się z nowym rodzajem społeczności kolektywistycznej, która funkcjonuje w Internecie w oparciu o zasady nazywane komunizmem cyfrowym.

Autorka, wzorując się na koncepcjach T. Kotarbińskiego, dychotomicznie dzieli informacje na cenne i niecenne (np. tworzone w oparciu o fałszywe dane). W zbiorze cennych informacji zawiera się podzbiór informacji obiektywnie ważnych, czyli takich które mogą służyć ludzkim potrzebom elementarnym takim jak zdrowie. Wszystkie informacje ważne są cenne, choć nie wszystkie cenne są ważne. Informacje cenne są powiązane z wartościami prawdy i piękna, a ich wyróżniony podzbiór (przecinający się z informacjami ważnymi) stanowią informacje składające się na kulturę. To, które informacje są cenne jest w wielu przypadkach względne i trudne do ustalenia. Informacje stanowią rodzaj dobra, które, w odróżnieniu od dóbr materialnych, mogą być bez straty dla nich samych dzielone między nieskończoną ilość podmiotów. Powszechnie staje się przekazywanie informacji za darmo, co stanowi współczesny przykład rozwijania kultury darów (*gift economy*).

W referacie wskazuje się na dwie zasadnicze postawy w traktowaniu informacji. Według pierwszej informacji należy traktować jak towar, któremu można przypisać prawo własności i który podlega grze rynkowej. Wiąże się z tym takie kwestie jak prawa autorskie, opłaty, licencje i inne sposoby ochrony interesów uczestniczących w rynku podmiotów. Druga postawa polega na traktowaniu cennych informacji jako dobra wspólnego, często wraz z moralnym nakazem dzielenia się nimi (w różnym stopniu ruchu *Open Source* i *Open Acces*, idea *copyleft*, DIY, sieć P2P, *YouTube*, domena *The Pirate Bay* etc.). Ponieważ każda koncepcja bądź ruch głoszący wspólnotę dóbr nosi nazwę komunizmu (w szerszym znaczeniu tego słowa, w węższym to konkretny system polityczny np. panujący w Związku Radzieckim), w Internecie mamy dziś do czynienia z komunizmem cyfrowym.

Jako przykład niektórzy badacze (Firer-Blaess, Fuchs) wskazują Wikipedię. Internetowa encyklopedia działa w oparciu o zasady, które wykraczają poza kapitalistyczny sposób produkcji i reprezentują informacyjno-komunistyczny sposób produkcji: w wymiarze subiektywnym jest to praca kooperacyjna a wymiarze obiektywnym wspólna własność środków produkcji.

W referacie przedstawiony zostanie także podział etyki na abstrakcyjną i konkretną w zastosowaniu do zachowania użytkowników sieci. Jeśli ktoś w ramach etyki abstrakcyjnej głosi zasadę "Nie będziesz piracił" (kopiował i rozpowszechniał nielegalnie) to

odpowiadająca temu zasada etyki konkretnej głosi „Nie będziesz piracił, chyba że zajdą okoliczności O_1 lub O_2 ...lub O_N .” W praktyce etyka konkretna popycha wielu internautów do traktowania zasobów Internetu jako dobra wspólnego, z którego każdy może czerpać według własnych potrzeb. Komunizm cyfrowy można traktować z jednej strony jako ideę częściowo już realizowaną a z drugiej jako postulat. Od strony aksjologicznej postulat ten wiązałby się z internetową realizacją równości (dostęp do zasobów dla każdego) i wolności (dostęp do wszystkich informacji).

Słowa kluczowe: aksjologia, informacja, informacje cenne, cyfrowy komunizm

Bibliografia:

1. Barbrook Richard “Cyber-communism by Richard Barbrook”
<http://www.imaginaryfutures.net/2007/04/17/cyber-communism-how-the-americans-are-superseding-capitalism-in-cyberspace/>
2. Firer-Blaess Sylvain, Fuchs Christian “Wikipedia: An InfoCommunist Manifesto”
<http://fuchs.uti.at/wp-content/Wikipedia.pdf>
3. Mueller, Milton “Info-Communism? A Critique of the Emerging Discourse on Property Rights in Information “ (August 15, 2005). TPRC 2005.
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2118933
4. Bogusław Wolniewicz „Filozofia i wartości”, t. II, Warszawa 1998,